

Varhaiskasvatuksen tulosalueen talousarvio

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta (toimielin)

Varhaiskasvatus (tulosalue)

Tilivelvolliset: Sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan jäsenet, varhaiskasvatuksen päällikkö, sivistysjohtaja

Tulosityksiköt:

Varhaiskasvatus

Toiminta-ajatus

Positiivisen ja ratkaisukeskeisen pedagogiikan mukaisen laadukkaan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen järjestäminen lasten kasvua, osallisuutta ja oppimista edistään.

TALOUSSUUNNITELMA 2026 - 2028

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Mahdolliset lakimuutokset vaikuttavat varhaiskasvatuspalvelujen järjestämiseen suunnitelmakauden aikana. Opetushallitus on päivittämässä varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Perusteet on tarkoitettu julkaista joulukuussa 2025. Työ kunnissa tehdään keväällä 2026. Esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet päivittyivät 2025 elokuussa, jolloin esi- ja perusopetuksessa annettu tuki uudistui. Lukuvuosi 2025–2026 on siirtymäkausi ja muutoksia työistetään edelleen vuonna 2026. Asiakasmaksulain muutos 1.3.2023, jossa maksujen perusteena olevia tulo-rajajoja korotettiin 33 %, sekä indeksitarkistus 1.8.2024 ovat vaikuttaneet pienentävästi varhaiskasvatusmaksujen tuottoihin ja vaikutus jatkuu edelleen, seuraava indeksitarkistus tehdään 2026. Yhdenvertaisuuslaki ei enää velvoita varhaiskasvatuksen järjestäjiä laatimaan toimipaikkakohtaisia toiminnallisia yhdenvertaisuussuunnitelmia, vaan suunnitelma on paikallinen yhteinen suunnitelma. Laki tuli voimaan vuoden 2025 alusta.

TALOUSARVIO 2026

Varhaiskasvatuksen vuoden 2026 painopisteinä ovat sensitiivisen vuorovaikutuksen vahvistaminen ja lasten tasa-arvoisen kasvun ja oppimisen mahdollisuuksien luominen ja vahvistaminen. Tavoitteita tuetaan pedagogisella johtamisella, tukitoimenpiteillä ja koulutussuunnitelman mukaisilla koulutuksilla henkilöstön osaamisen vahvistamiseksi. Pedagogiikan painopisteenä painotetaan osallisuuden tukemista. Jokainen lapsi tulee kuulluksi ja nähdyksi. Toimintaa suunnitellaan lapsilähtöisesti. Lapsen yksilöllistä kehitystä, oppimista ja hyvinvointia tuetaan jatkossakin myös kokopäiväpedagogiikan ja leikin avulla.

Kasvun ja oppimisen tuen lakimuutoksen vaikutukset huomioidaan henkilöstön mitoituksissa, henkilöstön ammatillisen osaamisen tukemisessa, erityisopettajien työn jakamisessa ja pienryhmätoiminnassa. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan toinen vakinainen virka käynnistetään rekryyn uudelleen keväällä 2026.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutoksen tultua voimaan 1.3.2023 varhaiskasvatuksen asiakasmaksut ovat pienentyneet vaikuttaen merkittävästi varhaiskasvatuksen maksutuottoihin. Varhaiskasvatusmaksuja ja tulo-rajajoja tarkastetaan vuoden 2026 aikana (indeksitarkistus). Muutosten myötä perheiden varhaiskasvatusmaksut ovat alenuneet ja maksuton varhaiskasvatus on lisääntynyt. Muutos on vaikuttanut varhaiskasvatuksessa tuntirajavalinnan muutoksina suurempiin tuntiluokkiin, jolloin henkilöstöresurssien tarve kasvaa. Lasten syntyvyyden määrän pieneminen ei vaikuta varhaiskasvatuksen tarpeeseen suoraan, koska perheiden varaamat varhaiskasvatuksen tuntimäärät kasvavat. Alle kolmevuotiaiden varhaiskasvatuspaikkojen tarve on suuri. Maksuttoman viskarin osallistumisaste 2025 on 100 %. Esiopetuksen täydentävässä varhaiskasvatuksessa syksyllä 2025 on 78 % esioppilaista. Maksuton 20 h / viikko viskaritoiminta jatkuu kaikissa varhaiskasvatuksen päiväkotiyksiköissä.

Esi- ja perusopetuksen tasa-arvoavustuksella lisätään tuen tarjoamisen mahdollisuuksia esiopetusryhmässä. Aiempien hankkeiden avulla saatuja tietoja ja taitoja, menetelmiä sekä materiaalia hyödynnetään varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. Varhaiskasvatuksen laadunarviointijärjestelmä (Valssi) on otettu hankkeen avulla käyttöön vuoden 2025 aikana. Valssin aktiivista käyttöä arvioinnissa jatketaan systemaattisesti vuonna 2026. Hutsin esiopetukselle on myönnetty 1 000 € hankerahaa Ilmastokestävä Pohjois-Karjala 2030 hankkeelta. Hankerahalla tuetaan luontopedagogiikan ja lasten luontosuhteen vahvistamista.

Jatkamme laadukkaan varhaiskasvatuksen järjestämistä kouluttamalla henkilökuntaa koulutussuunnitelman mukaisesti. Koulutussuunnitelmaan kirjatuilla koulutuksilla tuetaan henkilöstön osaamista pedagogisen toiminnan suunnitteluun ja lasten mielenterveystaitojen tukemiseen. Henkilökuntaa koulutetaan myös varhaiskasvatussuunnitelma-osaamiseen. Esihenkilöt on syksyllä 2025 koulutettu pedagogiseen johtamiseen ja toimintakulttuurin kehittämiseen. Esihenkilöt vievät toimintakulttuurin kehittämistä eteenpäin jokaisessa yksilössä. Ammattiryhmäpalaverit toteutuvat kaksi kertaa vuodessa. Ammattiryhmäpalaverien koulutusaiheeksi nostetaan ajankohtaisia asioita, kuten syksyllä 2025 toteutettu tukiviittomien ammattiryhmäpalaveri. Varhaiskasvatuksen esihenkilöille jatkuu varallaolorinki, ja kokeiluna aloitettu viikonloppujen varallaolorinki jatkuu myös 2026 aikana. Varallaolojärjestelmä tukee esihenkilöiden sekä henkilöstön työhyvinvointia. Kieli- ja kulttuuriopettajan vakinainen tehtävä tukee kielitietoisen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimintakulttuuria, kehittää oppimisympäristöjä sekä vahvistaa varhaiskasvatuksen laatua ja tasoittaa oppimiseroja. Suomen kielen omaksumista tuetaan kaikissa arjen tilanteissa ja oppimiskokonaisuuksissa varhaiskasvatuksessa sekä esiopetuksessa.

Kellonsoittajantien yksikössä jatkaa toimintaansa ainoastaan ryhmäperhepäivähoito Pikkukellot. Kellonsoittajantien päiväkodin muiden ryhmien toiminta on päätynyt 31.7.2025. Kellonsoittajantiellä ja Tapulintiellä toimii keväällä 2026 kaksi päiväkotia Kiepin alaista sateliittiryhmää. Nämä ryhmät toimivat kevään 2026 ajan. Syksyllä 2026 on tarkoitus jättää toinen näistä tiloista varhaiskasvatuksen käyttöön mahdollista lisäryhmää varten. Tapulintiellä toimiva viskariryhmä siirtyy syksystä 2026 Hutsin koulun tiloihin perusopetuksen ryhmätilojen tyhjentyessä ja koulun siirtyessä kohti pienten koulun mallia.

Syksyllä 2025 Kiteen taajamassa aloittavien esioppilaiden määrän vastaa kahta esiopetusryhmää, taajaman esiopetus toteutuu Hutsin tiloissa. Varhaiskasvatusta ja esiopetusta toteutetaan viidessä yksikössä sekä kolmella perhepäivähoitajan tehtävällä.

Palvelusuunnittelua toteutetaan tehokkaasti varhaiskasvatusta ja esiopetusta tukien. Määräaikaisen henkilöstön rekrytointia ja määräaikaista sijaisvuoroja pyritään vähentämään keskittämällä henkilöstöresursseja. Eläköitymisen kautta vakinaisiin tehtäviin rekrytointien tarpeeseen kiinnitetään huomiota. Huoltajille jaetaan tietoa Daisyn hoitoaikavarauksien tärkeyteen liittyen ja ohjeistetaan hoitoaikavarausten tekemisessä sekä Daisyn sähköisessä asiointissa. Daisyn kautta on suunniteltu otettavan käyttöön myös sähköinen arkistointi ja suomi.fi viestintä.

Vuoden 2025 aikana on Kiteellä laadittu hankesuunnitelma uudesta päiväkodista Kesälahdelle. Uuden päiväkodin on määrä valmistua suunnitelmakaudella 2026–2028.

Sitovat toiminnan tavoitteet:

SIVISTYS – JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA		
LAADUKKAAT, KATTAVAT JA KOHTUUHINTAISET PALVELUT		
Strateginen toimenpide:		
<i>Muodostamme laadukasta kasvatus- ja koulutuspalvelua tarjoavan tarvetta vastaavan varhaiskasvatus- ja kouluverkon.</i>		
Tulosityksikkö	Toimenpiteet	Mittari

Varhaiskasvatus	Tarvetta vastaavan laadukkaan varhaiskasvatuksen tarjoaminen vaihtoisia varhaiskasvatuspalveluja järjestämällä. Sensitiivisen ja myönteisen vuorovaikutuksen vahvistaminen	Varhaiskasvatuksen osallistumisasteen ylläpitäminen mahdollistamalla tarvittavat palvelut. Vuoden 2025 taso ja vähintään koko maan keskiarvo Vuorovaikutuksen sensitiivisyys ja ilmaisen tavat (henkilöstölomake, Valssi)
-----------------	---	--

IHMISET JA YHTEISÖT**Strateginen toimenpide:**

Vahvistamme kuntalaisten osallisuutta vuorovaikutusmahdollisuuksia ja viestintää kehittämällä.

Tulosyksikkö	Toimenpiteet	Mittari
Varhaiskasvatus	Vuosittaisen asiakastytyväisyysskyselyn toteuttaminen huoltajille	Lasten huoltajille kysely palvelun laadusta 1 krt / vuosi asteikolla 1–5, tavoite-taso 4

Toiminnan laajuustiedot

Laajuustieto	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Alle 3-vuotiaiden määrä 31.12*	117	116	104	94	92
Varhaiskasvatuksessa olevien alle 3v lasten määrä	50	64	52	47	46
3-4-vuotiaiden lasten määrä 31.12	100	91	75	75	72
Varhaiskasvatuksessa olevien 3-4v lasten määrä 31.12	93	89	71	71	68
5-vuotiaiden määrä 31.12	43	50	48	40	35
Maksuttomassa viisivuotiaiden varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä	43	50	48	40	35
Varhaiskasvatuksessa olevien 5v lasten määrä 31.12	43	50	44	37	33
Esiopetuksessa olevien lasten määrä 31.12	57	42	53	48	40
Varhaiskasvatuspalveluissa olevien esi-koululaisten määrä 31.12	49	38	45	40	35
Kotihoidontuella olevien lasten määrä 31.12	24	50	45	45	40

*Syntyvyys v.2025 32, ennuste 2026 32 lasta, 2027–2029 30 lasta/vuosi.

**Varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrät Daisystä 30.10.2025.

Projektin nimi	Hallinnoija	Kesto	Tavoitteet
Esi – ja perusopetuksen tasa-arvo-raha v. 2024–2027	Kiteen kaupunki	17.4.2024–31.12.2027	Sosioekonomisista taustasyistä johtuvan oppimisvajeen paikkaaminen

TALOUS

310

Varhaiskasva-
tus

	TP 2024	Muutettu TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	389 700	123 702	95 300	95 300	95 300
Toimintakulut	-4 852 056	-4 421 207	-4 631 510	-4 631 510	-4 631 510
* Toimintakate	-4 462 356	-4 297 505	-4 536 210	-4 536 210	-4 536 210

* Valtuuston nähden sitovataso